

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Komentarz

redakcja naukowa Hanna Knysiak-Sudyka

Hanna Knysiak-Sudyka, Marta Romańska, Tadeusz Kielkowski
Agata Cebera, Anna Gołęba, Jakub Grzegorz Firlus, Kamil Klonowski

KOMENTARZE

WYDANIE **3**

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Komentarz

redakcja naukowa Hanna Knysiak-Sudyka

Hanna Knysiak-Sudyka, Marta Romańska, Tadeusz Kielkowski
Agata Cebera, Anna Gołęba, Jakub Grzegorz Firlus, Kamil Klonowski

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

3

Stan prawny na 1 października 2023 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Dorota Lebiedzińska

Opracowanie redakcyjne
Violet Design

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Hanna Knysiak-Sudyka: wstęp, art. 6–16, 73–96, 163b–163g, 221–260

Marta Romańska: art. 28–34, 61–66, 97–108, 123–126

Tadeusz Kiełkowski: art. 145–161, 182–189

Agata Cebera: art. 39³–39⁴

Agata Cebera, Jakub Grzegorz Firlus: art. 2a, art. 189a–189k, 260a–260g

Agata Cebera, Anna Gołęba: art. 39–39¹

Anna Gołęba: art. 35–38, 40–60, 66a–72, 127–144

Kamil Klonowski: art. 1–2, 3–5, 17–27a, 96a–96n, 109–122h, 162–163a,
180–181, 217–220, 261–269

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8328-857-4
3. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Wstęp

Kodeks postępowania administracyjnego obowiązuje od ponad 60 lat, stanowiąc „prawny wzorzec kształtowania stosunków między jednostką a administracją publiczną w procesie konkretyzowania norm prawa administracyjnego w drodze decyzji administracyjnych” (R. Kędziora, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2017, s. IX). Mimo tak długiego czasu obowiązywania komentowanej ustawy instytucje w niej uregulowane nadal wywołują wątpliwości interpretacyjne. Źródłem powstających wątpliwości są częste nowelizacje przepisów Kodeksu, jak też zmiany w praktyce orzeczniczej sądów administracyjnych.

W doktrynie prawa administracyjnego tradycyjnie przeprowadza się podział norm prawa administracyjnego na trzy podstawowe kategorie (por. m.in. E. Ochendowski, *Prawo administracyjne. Część ogólna*, Toruń 1994, s. 30; J. Zimmermann, *Polska jurysdykcja administracyjna*, Warszawa 1996, s. 9):

- 1) normy ustrojowe (strukturalno-organizacyjne), które dotyczą struktury aparatu administracyjnego, „określają status prawny poszczególnych organów administracji publicznej i wzajemne powiązania między tymi organami” (J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Kraków 2006, s. 37);
- 2) normy materialne, które są zawarte w przepisach powszechnie obowiązujących i określają prawa i obowiązki ich adresatów – organów administracji publicznej oraz obywateli i innych podmiotów wchodzących w stosunki prawne z organami administracji publicznej (por. C. Martysz [w:] G. Łaszczyca, C. Martysz, A. Matan, *Postępowanie administracyjne ogólne*, Warszawa 2003, s. 4) – powstające z mocy prawa lub poprzez konkretyzację normy w postaci wydania aktu administracyjnego (J. Zimmermann, *Prawo...*, s. 42). Normy te stanowią podstawę „nawiązania stosunków materialnoprawnych, których przedmiotem jest kształtowanie interesu prawnego osób niezależnych prawnie od podmiotów administrujących” (Z. Cieślak [w:] *Prawo administracyjne*, red. Z. Niewiadomski, Warszawa 2011, s. 60);
- 3) normy proceduralne (formalne), które regulują postępowanie administracyjne, realizując – poprzez uprawnione do tego organy – wyżej wskazane normy prawa administracyjnego materialnego. Normy prawa procesowego dotyczą bezpośrednio „toka działania administracji publicznej”, która poprzez uprawnione do tego organy realizuje normy prawa administracyjnego materialnego (por. C. Martysz [w:] G. Łaszczyca, C. Martysz, A. Matan, *Postępowanie...*, s. 4).

Na prawo administracyjne materialne składają się liczne i niezmiernie zróżnicowane normy prawne zaliczane do odrębnych „podgałęzi prawa” (J. Zimmermann, *Prawo...*, s. 42), np. prawa budowlanego, geologicznego i górniczego, geodezyjnego i kartograficznego, wodnego, gospodarki nieruchomościami, pomocy społecznej, ochrony i kształtowania środowiska, zgromadzeń publicznych. Liczne akty prawne zaliczane do aktów „z zakresu prawa administracyjnego materialnego” zawierają również normy prawa cywilnego i prawa karnego (R. Godlewski, H. Kisilowska,

Przenikanie się prawa administracyjnego i prawa cywilnego na przykładzie gospodarki nieruchomościami i prawa budowlanego [w:] *Wypieranie prawa administracyjnego przez prawo cywilne*, red. A. Doliwa, S. Prutis, Warszawa 2012, s. 34), co powoduje powstanie gałęzi prawa o charakterze interdyscyplinarnym (J. Zimmermann, *Prawo...*, s. 42).

Normy prawa procesowego mają charakter wtórny w odniesieniu do norm prawa materialnego, służą bowiem ich realizacji. Normy materialne i procesowe są zatem wzajemnie silnie powiązane w ten sposób, że istnienie norm materialnych stanowi rację bytu norm procesowych, których podstawową funkcją i celem jest zapewnienie uczestnikom postępowania gwarancji ochrony ich praw w procesie konkretyzacji norm prawa materialnego.

Biorąc pod uwagę różnorodność norm prawa administracyjnego materialnego oraz niewątpliwie istniejącą zależność norm o charakterze procesowym od specyfiki norm o charakterze materialnym, należy stwierdzić, że skonstruowanie identycznej procedury służącej konkretyzacji każdego rodzaju normy prawa administracyjnego materialnego jest niezwykle trudne, o ile nie niemożliwe. Jaką zatem rolę pełni obecnie kodeksowa regulacja postępowania administracyjnego i czy można mówić o jednym postępowaniu administracyjnym jurysdykcyjnym (przez pojęcie postępowania administracyjnego w doktrynie rozumie się „regulowany przez prawo procesowe ciąg czynności procesowych podejmowanych przez organy administracji publicznej oraz inne podmioty postępowania w celu rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej w formie decyzji administracyjnej, jak i ciąg czynności procesowych podjętych w celu weryfikacji decyzji administracyjnej” – zob. B. Adamiak [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2008, s. 98), czy też istotą tego rodzaju procedur jest ich wielość, związana nieuchronnie z niejednolitością?

Problemy ze stworzeniem jednolitej procedury służącej realizacji norm prawa administracyjnego materialnego występujące w ramach tego samego typu postępowania wywierają wpływ w szczególności na kwestie terminologiczne związane z określeniem zakresu postępowania administracyjnego jurysdykcyjnego. W doktrynie stanowiska w tym przedmiocie są rozbieżne. Według jednego z nich postępowanie administracyjne jurysdykcyjne nie jest uregulowane w jednym akcie prawnym. Na system jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego składa się bowiem postępowanie ogólne, uregulowane przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, oraz postępowania szczególne, do których oprócz przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego znajdują zastosowanie, w pierwszej kolejności, przepisy odrębne (K. Jandy-Jendrośka, J. Jendrośka, *System jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego* [w:] *System Prawa Administracyjnego*, t. 3, red. T. Rabska, J. Łętowski, Ossolineum 1978, s. 132). Zgodnie z drugim ze stanowisk wyróżnia się dwa rodzaje postępowania administracyjnego: postępowanie ogólne i postępowanie szczególne, przy czym postępowanie ogólne jest regulowane przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, a postępowanie szczególne jest postępowaniem, „w którego trybie następuje rozpoznanie i rozstrzygnięcie spraw określonego rodzaju” (B. Adamiak [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie...*, s. 99), przy czym jako przykład postępowania szczególnego wskazywane jest postępowanie podatkowe.

Wydaje się, że biorąc pod uwagę metodę i zakres regulacji, można wyróżnić trzy rodzaje postępowań administracyjnych jurysdykcyjnych:

- 1) postępowanie administracyjne ogólne, w którym zastosowanie znajdują jedynie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego;

- 2) postępowanie administracyjne szczególne (odrębne), w którym przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego znajdują zastosowanie jako *lex generalis*, o ile przepisy szczególne nie wprowadzają odmiennych uregulowań proceduralnych;
- 3) postępowanie administracyjne wyłączone, w którym przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego co do zasady nie znajdują zastosowania (por. T. Woś [w:] *Postępowanie administracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2017, s. 97).

Katalog postępowań wyłączonych został ustalony przez ustawodawcę w art. 3 § 1 i 2 k.p.a. Zgodnie z tą regulacją przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych;
- 2) spraw uregulowanych w Ordynacji podatkowej;
- 3) postępowań w sprawach należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Jeżeli przyjmiemy – zgodnie z wyrażonym wcześniej poglądem – że przez pojęcie postępowania jurysdykcyjnego ogólnego należy rozumieć jedynie postępowanie uregulowane w pełni i wyłącznie przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, to konsekwentnie musimy stwierdzić, że takie postępowania stanowią niewielki margines postępowań administracyjnych. Z reguły bowiem ustawodawca zamieszcza w ustawach prawa administracyjnego materialnego, kreujących określone sprawy administracyjne rozstrzygane w drodze decyzji administracyjnej, normy procesowe regulujące określone kwestie w sposób odmienny, niż czyni to Kodeks postępowania administracyjnego.

Przyjmując natomiast, że postępowaniem szczególnym (odrębnym) jest postępowanie, w którym przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego znajdują zastosowanie zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legi generali*, zbiór postępowań szczególnych będzie zbiorem zdecydowanie najszerszym spośród wymienionych kategorii postępowań administracyjnych jurysdykcyjnych. Analiza przepisów ustaw z zakresu prawa materialnego administracyjnego prowadzi do wniosku, że „niemal we wszystkich postępowaniach jurysdykcyjnych znajdujemy przepisy odrębne (szczególne), które wyłączają w określonym zakresie stosowanie przepisów k.p.a. Kodeks ten znajduje więc zastosowanie dopiero w drugiej (ostatniej) kolejności” (T. Woś [w:] *Postępowanie administracyjne*, red. T. Woś, s. 100).

Mając na uwadze, że postępowania, w których następuje konkretyzacja norm prawa administracyjnego materialnego, w licznych wypadkach mają charakter postępowania administracyjnego jurysdykcyjnego, ogólnego lub szczególnego, należy podnieść, że pomimo postępującej dekodyfikacji postępowania administracyjnego Kodeks postępowania administracyjnego niezmiennie pozostaje niezwykle istotną regulacją wywierającą wpływ na kształt postępowań administracyjnych jurysdykcyjnych. Jego nieoceniona wprost rola polega na zapewnieniu stronie postępowania administracyjnego licznych realnych gwarancji ochrony jej praw.

* * *

Niniejszy komentarz do Kodeksu postępowania administracyjnego jest kierowany do szerokiego kręgu Czytelników – zarówno teoretyków, jak i praktyków stosowania prawa, w szczególności do pracowników organów administracji publicznej, osób wykonujących zawody prawnicze związane ze stosowaniem przepisów prawa administracyjnego, aplikantów i studentów.

Objaśniając poszczególne instytucje postępowania administracyjnego, autorzy odwoływali się do dorobku doktryny oraz orzecznictwa, w szczególności Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych, co nadaje opracowaniu wymiar praktyczny.

W trzecim wydaniu komentarza uwzględniono w szczególności zmiany wynikające z: ustawy z 16.07.2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz.U. poz. 1298), ustawy z 18.12.2020 r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 54), ustawy z 21.01.2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 187), ustawy z 11.08.2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. poz. 1491), ustawy z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 285 ze zm.), ustawy z 8.06.2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw przez Krajową Administrację Skarbową (Dz.U. poz. 1301 ze zm.) oraz ustawy z 7.10.2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. poz. 2185).

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane na podstawie stanu prawnego obowiązującego 1 października 2023 r.

Hanna Knysiak-Sudyka

USTAWA

z dnia 14 czerwca 1960 r.

Kodeks postępowania administracyjnego

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 775; zm.: Dz.U. z 2023 r. poz. 803)

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Literatura: **Adamiak B.**, *Glosa do postanowienia NSA z 29.03.1994 r., IV SAB 59/93, OSP 1996/1, poz. 17*; Adamiak B., *Koncepcja nadzwyczajnych trybów postępowania administracyjnego*, AUW. Prawo 1985/112; Adamiak B., *Wadliwość decyzji administracyjnej*, AUW. Prawo 1986/156; **Adamiak B., Borkowski J.**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2017, 2022; **Babiel T.B.**, *Bez pozwolenia, a jednak legalnie*, Rzeczpospolita. PCD 2001/9; **Bandarzewski K. i in.**, *Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym*, Warszawa 2004; *Kodeks pracy. Komentarz*, red. **K. Baran**, Warszawa 2014; **Barta J., Fajgielski P., Markiewicz R.**, *Ochrona danych osobowych. Komentarz*, Warszawa 2015; **Bąkowski T.**, *Transkodyksowa migracja regulacji administracyjnoprawnych [w:] Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. Z. Kmiecik, W. Chróścielewski, Warszawa 2018; *Komentarz do ustawy o gospodarce nieruchomościami*, red. **G. Bieniek**, Zielona Góra 2000; *RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz*, red. **E. Bielak-Jomaa, D. Lubasz**, LEX 2018; **Bielińska S.**, *Prace w Ministerstwie Cyfryzacji*, IAP 2019/1; **Bieniek G., Pietrzykowski H.**, *Reprezentacja Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego*, Warszawa 2010; **Biliński P.**, *Kontrowersje wokół cywilnoprawnego statusu sejmiku samorządowego*, PS 1999/6; **Błachucki M.**, *Współdziałanie organów administracji publicznej na szczeblu krajowym i europejskim w świetle nowelizacji kpa*, „Radca Prawny. Zeszyty naukowe” 2017/2; *Prawo administracyjne*, red. **J. Boć**, Wrocław 2007; **Bojanowski E.**, *Kilka uwag o sposobach kształtowania sytuacji prawnoadministracyjnej [w:] Instytucje współczesnego prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa profesora zw. dra hab. Józefa Filipka*, red. I. Skrzydło-Niżnik, P. Dobosz, D. Dąbek, M. Smaga, Kraków 2001; Bojanowski E., *Prawo strony do udziału w postępowaniu administracyjnym*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Studia prawnoustrojowe” 1990/2; *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. **J. Borkowski**, Warszawa 1989; Borkowski J., *Glosa do postanowienia NSA z 18.10.1991 r., II SA 392/91, OSP 1992/6*; Borkowski J., *Pojęcie władztwa administracyjnego*, AUW PPIA 1972/2; Borkowski J., *Postępowanie administracyjne ogólne a procedury szczególne [w:] Zbiór studiów z zakresu nauk administracyjnych*, red. Z. Rybicki, M. Gromadzka-Grzegorzewska, M. Wyrzykowski, Ossolineum 1978; Borkowski J., *Postępowanie administracyjne ogólne a szczególne [w:] Księga pamiątkowa profesora Eugeniusza Ochendowskiego*, Toruń 1999; Borkowski J., *Przemiany prawne kodeksu postępowania administracyjnego [w:] Studia z prawa administracyjnego i nauki o administracji. Księga jubileuszowa dedykowana Prof. zw. dr. hab. Janowi Szreniawskiemu*, red. Z. Czarnik, Z. Niewiadomski, J. Posuszny, J. Stelmasiak, Przemysł–Rzeszów 2011; Borkowski J., *Zakres przedmiotowy Kodeksu postępowania administracyjnego w świetle nowelizacji*, PiP 1980/5; **Broniewicz W.**, *Glosa do orzeczenia SN z 16.04.1991 r., III CZP 23/91, PS 1993/10*; Broniewicz W., *Glosa do uchwały SN z 1.12.1987 r., III CZP 71/87, OSP 1990/11–12*; Broniewicz W., *Zdolność sądowa w postępowaniu cywilnym*, NP 1965/5; **Brzeziński B.**, *Notka do wyroku SN z 23.07.1992 r., III ARN 40/92, POP 1993/4*; **Brzozowski P.**, *Glosa do postanowienia WSA w Warszawie z 16.01.2008 r., II SA/Wa 1855/07, LEX 2008*; **Brzozowski W.**, *Współdziałanie władz publicznych*, PiP 2010/2; **Cebera A.**, *Nowa procedura doręczeń elektronicznych w postępowaniu administracyjnym*, „Ius Novum” 2023/2; **Cebera A.**, *Podwójny reżim prawny „doręczeń elektronicznych” sensu largo w postępowaniu administracyjnym jurysdykcyjnym*, „Forum Prawnicze” 2023, w druku; **Cebera A., Firlus J.G.**, *Protection of Personal Data: Challenges Regarding the Third Generation of Administrative Proceedings? [w:] Public and Private Law and the Challenges of New Technologies and Digital Markets*, t. 1, *Regulatory Challenges*, red. E. Bani, B. Pachuca-Smulska, E. Rutkowska-Tomaszewska, Warszawa 2020; **Cebera A., Firlus J.G.**, *Zasada (?) ochrony danych osobowych jako nowy standard w jurysdykcyjnej działalności administracji publicznej oraz konsekwencje jej naruszenia*,

„Casus” 2019/3; **Chmielnicki P.**, *Zakład administracyjny w Polsce. Ustrój wewnętrzny*, Warszawa 2008; **Chróścielewski W.**, *Glosa do wyroku NSA z 17.08.1993 r., SA/Po 3155/92*, OSP 1995/9; **Chróścielewski W.**, *Gmina jako strona postępowania administracyjnego – konsekwencje prawne uchylecia art. 27a k.p.a.*, Sam. Teryt. 1995/4; **Chróścielewski W.**, *Jednostka samorządu terytorialnego jako strona postępowania administracyjnego prowadzonego przez jej organ*, PiP 2003/4; **Chróścielewski W.**, *Organ administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2002; **Chróścielewski W.**, *Zmiany w zakresie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego i prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, które weszły w życie w 2011 r.*, ZNSA 2011/4; **Czarnik Z.**, *Wszczęcie postępowania w sprawie podziału nieruchomości*, „Casus” 2000/1; **Dalka S.**, *Glosa do postanowienia SN z 6.08.1975 r., II CZ 114/75*, OSP 1977/7–8, poz. 131; **Dauter B. i in.**, *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Warszawa 2018; **Dawidowicz W.**, *Ogólne postępowanie administracyjne. Zarys systemu*, Warszawa 1962; **Dawidowicz W.**, *Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1983; **Dawidowicz W.**, *Zarys procesu administracyjnego*, Warszawa 1989; **Defecińska K.**, *Spory o właściwość organu administracji publicznej*, Warszawa 2000; **Dmochowska A.**, **Zadrożny M.**, *Zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych [w:] A. Dmochowska, M. Zadrożny, Unijna reforma ochrony danych osobowych. RODO w praktyce z uwzględnieniem: wytycznych GR Art. 29, ustawy o ochronie danych osobowych z 2018 r.*, Warszawa 2018; **Dobosz P.**, *Bezczynność administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym [w:] Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie K.P.A.*, red. J. Niczyporuk, Lublin 2010; **Dobosz P.**, *Milczenie i beczynność w prawie administracyjnym*, Kraków 2011; **Drozd A.**, *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz. Wzory pism i przepisy*, LEX 2008; **Drozdowicz M.**, **Gołębiowski P.**, **Wilk-Ilewicz A.**, *Glosa do wyroku WSA w Gdańsku z 19.12.2007 r., II SA/Gd 609/07*, ZNSA 2010/2; *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 1, Postępowanie rozpoznawcze*, red. **T. Ereciński**, Warszawa 2016; *Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, t. 1, Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, red. **T. Ereciński**, Warszawa 1997; **Fajgielski P.**, *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, LEX 2018; **Filipek J.**, *Prawo administracyjne. Instytucje ogólne, cz. 1*, Kraków 1995; **Filipek J.**, *Prawo administracyjne. Instytucje ogólne, cz. 2*, Kraków 2001; **Folak Ł.**, *Zasada in dubio pro libertate w prawie administracyjnym i orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ” 2017/4; **Frankiewicz E.**, *Miejsce niektórych zarządzeń w systemie źródeł prawa*, „Casus” 2002/4; **Frąckowiak J.**, *Osoby prawne [w:] System Prawa Prywatnego*, red. Z. Radwański, t. 1, *Prawo cywilne – część ogólna*, red. M. Safjan, Warszawa 2012; **Gałęski R.**, *Wpływ zachowań korupcyjnych na prawidłowość aktu administracyjnego*, Sam. Teryt. 2000/7–8; **Garlicki L.**, *Konstytucja RP. Komentarz, t. 5*, Warszawa 2007; **Garlicki L.**, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2014; **Gąsior A.**, *Wnieślenie środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia administracyjnego doręczanego w trybie art. 49 k.p.a., przed upływem terminu wskazanego w tym przepisie*, „Casus” 2013/3; **Gebert S.**, *Postulat szybkości w postępowaniu administracyjnym*, „Rada Narodowa” 1960/36; **Geburczyk F.**, *Automatyzacja załatwiania spraw w administracji samorządowej a gwarancje procesowe jednostek. Uwagi de lege ferenda w kontekście ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO)*, Sam. Teryt. 2021/5; **Gierczak B.**, *Uгода administracyjna*, „Casus” 2004/2; **Gniewek A.**, *O skutkach przyznania zdolności sądowej spółkom cywilnym w postępowaniu przed sądami gospodarczymi*, PS 1995/11–12; **Gołaszewski P.**, *Problemy intertemporalne postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego po nowelizacji*, M. Praw. 2011/10; **Górzyńska T.**, *Prawo do informacji i zasada jawności administracyjnej. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego*, Kraków 1999; *System Prawa Cywilnego*, red. W. Czachórski, t. 1, *Część ogólna*, red. **S. Grzybowski**, Ossolineum 1985; **Gudowski J.**, *Pełnomocnictwo procesowe na tle podziału prawa na prywatne i publiczne*, PPC 2011/1; **Gudowski J.**, *Przegląd orzecznictwa*, PS 1996/2; **Gumularz M.**, *Ochrona danych osobowych w sektorze publicznym*, LEX 2018; **Hauser R.**, *Wezwania w kodeksie postępowania administracyjnego [w:] Państwo prawa, administracja, sądownictwo. Prace dedykowane prof. dr. hab. Januszowi Łętowskiemu w 60. rocznicę urodzin*, red. S. Kiewlicz, A. Łopatka, A. Wróbel, Warszawa 1999; *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. **R. Hauser, M. Wierzbowski**, Warszawa 2017, 2018, 2021; **Hauser R.**, **Szewczyk M.**, *Gmina jako strona postępowania administracyjnego – jeszcze o skutkach prawnych uchylecia art. 27a k.p.a.*, Sam. Teryt. 1996/11; **Irzykowski M.**, *Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia*, NP 1980/3; **Iserzon E.**, **Starościk J.**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, teksty, wzory i formularze*, Warszawa 1970; **Jabłoński M.**, *Wdrożenie procedur informacyjnych i komunikacyjnych [w:] M. Jabłoński, M. Sakowska-Baryła, K. Wygoda, Czy jesteśmy gotowi na stosowanie RODO? Wybrane zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej*, Wrocław 2018; **Jabłoński M.**, **Sakowska-Baryła M.**, **Wygoda K.**, *Słowo wstępne [w:] M. Jabłoński, M. Sakowska-Baryła, K. Wygoda, Czy jesteśmy gotowi na stosowanie RODO? Wybrane zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej*, Wrocław 2018; **Jakimowicz W.**, *Problemy stosowania prawa administracyjnego procesowego [w:] System Prawa Administracyjnego*

Postępowanie administracyjne, red. T. Woś, Warszawa 2017; *Postępowanie sądownoadministracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2004, 2017; *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, red. T. Woś, Warszawa 2016; Woś T., *Obowiązek uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli w toku postępowania administracyjnego (art. 7 in fine k.p.a.)*, KSP 1987/20; Woś T., *Pojęcie „sprawy” w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego* [w:] *Księga z okazji 40-lecia pracy naukowej profesora Jana Jendroški*, AUW. Prawo 1990/168; Woś T., *Status procesowy gminy i jej organów w postępowaniu sądownoadministracyjnym*, PPP 2014/4; Woś T., *Glosa do wyroku NSA z 9.03.1988 r., IV SAB 30/87*, OSP 1989/6, poz. 133; **Wronkowska S., Zieliński M., Ziemiński Z.**, *Zasady prawa. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1974; **Wróbel A., Jaśkowska M.**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2018; **Wróbel A., Jaśkowska M., Wilbrandt-Gotowicz M.**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2020; **Wygoda K.**, *Administrator danych w administracji publicznej* [w:] M. Jabłoński, M. Sakowska-Baryła, K. Wygoda, *Czy jesteśmy gotowi na stosowanie RODO? Wybrane zagadnienia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej*, Wrocław 2018; **Zawistowski J.**, *Glosa do uchwały SN (5) z 23.07.1992 r., III AZP 9/92*, PiP 1993/2; **Zieliński A.**, *Glosa do uchwały NSA (7) z 12.12.2005 r., II OPS 4/05*, PiP 2006/8; **Ziemski K.**, *Zasady ogólne prawa administracyjnego*, Poznań 1989; **Ziemski K.M.**, *Sukcesja praw i obowiązków publicznoprawnych*, ZNSA 2009/1; **Zimmermann J.**, *Administracyjny tok instancji*, Kraków 1986; **Zimmermann J.**, *Z problematyki sporów kompetencyjnych między organami administracji państwowej a sądami*, PiP 1989/3; **Zimmermann J.**, *Glosa do wyroku NSA z 15.06.1993 r., IV SA 1639/92*, OSP 1995/4; **Zimmermann J.**, *Glosa do wyroku NSA z 22.05.1991 r., IV SA 349/91*, OSP 1992/10; **Zimmermann J.**, *Glosa do wyroków NSA: z 9.06.1999 r., I SAB 41/99, oraz z 20.07.1999 r., I SAB 60/99*, OSP 2000/6, poz. 87; **Zimmermann J.**, *Obowiązek informowania ciąży na organach administracji. Glosa do wyroku SN z 23.07.1992 r., III ARN 40/92*, PiP 1993/8; **Zimmermann J.**, *Aksjomaty postępowania administracyjnego*, Warszawa 2017; **Zimmermann J.**, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2018; **Zimmermann J.**, *Wsteczne obowiązywanie przepisu ustalającego właściwość organu administracyjnego. Glosa do wyroku SN z 29.05.1991 r., III ARN 17/91*, PiP 1992/3; **Zimmermann M.**, *Z rozważań nad postępowaniem jurysdykcyjnym i pojęciem strony w Kodeksie postępowania administracyjnego* [w:] *Księga pamiątkowa ku czci Kamila Stefki*, Wrocław 1967; **Znamiec J.**, *Gmina jako strona jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego*, PiP 1994/6; **Żukowski L., Sawuła R.**, *Postępowanie administracyjne*, Przemysł–Rzeszów 2012.

ROZDZIAŁ 1

Zakres obowiązywania

Art. 1. [Przedmiotowy i podmiotowy zakres obowiązywania]

Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

- 1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;
- 2) postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;
- 3) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;
- 4) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;
- 5) nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;
- 6) tryb europejskiej współpracy administracyjnej.

1. **[Metoda ustalania zakresu przedmiotowego stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego]** Przepis art. 1, jakkolwiek ma podstawowe znaczenie, jest w istocie jedną z wielu jednostek redakcyjnych, zawartych także w innych ustawach, które służą ustaleniu zakresu stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego. Analizując rozwiązania zawarte w komentowanej jednostce redakcyjnej i ustalając, czy w danym przypadku Kodeks ma zastosowanie, należy mieć bowiem na uwadze art. 3 i 4 oraz szereg innych przepisów, które albo w odniesieniu do art. 1 i 2 będą wyłączać stosowanie tej ustawy, albo je ograniczać, natomiast w odniesieniu do art. 3 będą wprowadzać obowiązek jej stosowania z ograniczeniami tylko do określonych instytucji albo na zasadzie odpowiedniego stosowania.

Rozproszenie przepisów, które określają zakres i sposób stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego do poszczególnych postępowań, wynika z tego, że ze względu na różnorodność działań i postępowań prowadzonych przez organy administracji publicznej stało się niemożliwe w ramach obowiązującej konstrukcji Kodeksu zbudowanie jednego ogólnego modelu postępowania administracyjnego. Trzeba mieć bowiem na uwadze zmiany systemowe, jakie nastąpiły od chwili wejścia w życie tego aktu prawnego. W momencie ustanawiania tych przepisów ich projektodawcy nie mieli do czynienia z taką ilością i różnorodnością spraw administracyjnych, mimo że był to czas „rozciągania” prawa administracyjnego na stosunki nieadministracyjno-prawne (np. własnościowe i sprawy karne) tylko po to, aby rozszerzyć sferę działania administracji państwowej. Obecnie można wyróżnić szereg podtypów spraw administracyjnych, a poza tym sprawy o charakterze mieszanym (hybrydowym) administracyjno-cywilnym i administracyjno-karnym, z różnym rozłożeniem akcentów, dla których jeden podstawowy model postępowania z przewidzianymi modyfikacjami (postępowania uruchamiane z urzędu, na wniosek; z rozprawą, bez rozprawy; z uzgodnieniem z art. 106 i bez) nie jest wystarczający lub jest wręcz niemożliwy.

Można postawić pytanie: czy na gruncie procedury administracyjnej jest jednak możliwe zbudowanie kodeksu opartego na formule przyjętej w Kodeksie postępowania cywilnego, czyli postępowania ogólnego oraz postępowań odrębnych, obejmującego wszystkie postępowania administracyjne? Mnogość spraw administracyjnych wynikających ze znacznej ilości norm administracyjnego prawa materialnego, powiązanych z nimi procesowych norm szczególnych oraz wynikających generuje znaczną ilość typów postępowań administracyjnych. Uwzględniając również występujące między nimi różnice, wydaje się, że taki zabieg legislacyjny nie jest możliwy. Jeśli jednak taka próba została by podjęta, to prawdopodobnie powstałby akt normatywny niezwykle rozbudowany pod względem ilości przepisów oraz relacji między nimi, który wobec prawdopodobieństwa częstych zmian stałby się prawem niezwykle skomplikowanym i trudnym do stosowania. Ocenę tę zdaje się potwierdzać próba wprowadzenia nowelą z 7.04.2017 r. rozwiązań poświęconych administracyjnym karom pieniężnym (dział IVa) oraz europejskiej współpracy administracyjnej (dział VIIIa). Nowe części Kodeksu postępowania administracyjnego, a szczególnie dział IVa, w głównej mierze zawierają przepisy o charakterze materialnoprawnym, zaś przepisy procesowe nie nawiązują do terminologii i mechanizmów, na których oparto działy I i II. Tytułem przykładu można choćby wskazać instytucję „odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej”, uregulowaną w art. 189f, która właściwie wydaje się niemożliwa do zastosowania na gruncie rozwiązań procesowych obowiązujących wcześniej w Kodeksie postępowania administracyjnego. Z kolei w dziale VIIIa wprowadzono w art. 260b § 3 rozwiązanie „zwrotu wniosku”, które nie jest koherentne z rozwiązaniem „pozostawienia podania bez rozpoznania” z art. 64 § 2. W efekcie nowe części Kodeksu postępowania administracyjnego „nie pasują” do dwóch pierwszych działów i ich

stosowanie powinno się odbywać w oderwaniu od zawartych w nich rozwiązań procesowych, mimo wskazania w art. 2, że Kodeks normuje również postępowania z nowych działów.

Mimo prób kodyfikowania postępowań szczególnych (nakładanie administracyjnych kar pieniężnych) aktualny stan prawny charakteryzuje się znacznym rozproszeniem przepisów o charakterze procesowym, które zamieszczono w różnych aktach normatywnych zaliczanych do systemu prawa administracyjnego. Oczywiście można przy tym różnie oceniać dominujące obecnie zjawisko dekodyfikacji postępowania administracyjnego, przede wszystkim w zakresie postępowania podatkowego i innych postępowań z nim związanych (kontrola podatkowa, czynności sprawdzające). Doświadczenia związane z tymi ostatnimi regulacjami zdają się potwierdzać, że był to właściwy kierunek zmian prawnych. Można przy tym dostrzec postępujące różnicowanie dwóch głównych postępowań administracyjnych: pierwszego, zawartego w dziale I i II k.p.a., i drugiego – z działu IV o.p. Wydaje się jednak, że ze względu na funkcjonujące w tych sferach materialnego prawa (administracyjnego i podatkowego) różne mechanizmy stosowania prawa (autorytarny i jednostronny na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego oraz nieautorytarny – wynikający z formuły samoopodatkowania, dominujący w prawie podatkowym) kierunki rozwoju tych postępowań są właściwe.

Podsumowując powyższe rozważania, można więc stwierdzić, że w krajowym porządku prawnym funkcjonuje cały system postępowań administracyjnych. Traktując Kodeks postępowania administracyjnego jako podstawowy akt prawny regulujący postępowania administracyjne, wyróżnia się postępowania prowadzone tylko na podstawie przepisów zawartych w tym akcie prawnym, postępowania szczególne, do których jego przepisy będą mieć zastosowanie w takim zakresie, w jakim nie zostały uregulowane przez przepisy szczególne, oraz postępowania wyłączone, do których go nie stosujemy (zob. T. Woś [w:] *Postępowanie administracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2017, s. 92–93). Dodać trzeba, że uwzględniając znaczną ilość szczególnych norm procesowych, obecnie dominują postępowania szczególne. Zakres tej szczegółowej regulacji jest przy tym różny. Od postępowań, które wprowadzają jedynie odmienności w odniesieniu do pojedynczych instytucji (np. skrócenie terminów, w których można wystąpić o wznowienie postępowania), poprzez postępowania, które w szerszym zakresie modyfikują przepisy szczególne (np. postępowania w sprawach ustalenia warunków zabudowy prowadzone na podstawie art. 59 i n. u.p.z.p.), aż po wariant występujący na gruncie postępowań prowadzonych przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uregulowany w dziale VI u.o.k.k., w którym rozwiązania szczególne mają dominujące znaczenie.

Mając przy tym na uwadze odrębność postępowań w sprawach ubezpieczeń społecznych, istnieje podstawa do sformułowania oceny, że Kodeks postępowania administracyjnego ma coraz mniejsze znaczenie w zakresie regulacji postępowań administracyjnych *in genere*. Z tej przyczyny można rozważać tezę, że ustawa ta przestaje spełniać wymogi przewidziane dla kodeksu w rozumieniu § 9 i 19 ZTP, zgodnie z którym ustawa określana jako „kodeks” reguluje obszerną dziedzinę spraw i ma znaczenie dla niej podstawowe. Wydaje się, że Kodeks postępowania administracyjnego utracił to podstawowe znaczenie z chwilą wejścia w życie Ordynacji podatkowej. Nie zmienia tego stanu rozbudowanie Kodeksu postępowania administracyjnego o wprowadzone w 2017 r. działy IVa i VIIIa.

W postępowaniach szczególnych przepisy Kodeksu mogą być stosowane wprost lub odpowiednio. Zakres i sposób stosowania przepisów tej ustawy określają przepisy szczególne.

Rozwój regulacji prawnej zawierającej kompleksowe unormowania postępowania administracyjnego rozpoczął się od rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym z 22.03.1928 r. i był wyrazem scalania odrębności prawnych po trzech zaborczych systemach prawnych. W art. 1 r.p.a. określono zakres jego zastosowania we wszystkich sprawach z zakresu prawa administracyjnego załatwianych przez władze i urzędy administracji państwowej i samorządu terytorialnego, o ile przepisy tego rozporządzenia nie przewidywały wyjątków, przy czym przepis ten nie wskazywał formy załatwienia spraw. Wyłączenia zawarto w art. 112–116 r.p.a. i zaliczono do nich: sprawy należące do administracji wojskowej (o ile postępowanie toczyło się przed władzami wojskowymi), dotyczące państwowych podatków bezpośrednich i pośrednich, opłat stemplowych oraz ceł i monopolów, sprawy załatwiane przez placówki dyplomatyczne i konsularne Rzeczypospolitej Polskiej za granicą oraz przez Komisariat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, a także sprawy należące do właściwości władz górniczych. Przepisy rozporządzenia nie miały także – co do zasady – zastosowania do postępowania w sprawach karno-administracyjnych, w sprawach dyscyplinarnych, w sprawach sporno-administracyjnych w województwach: poznańskim, pomorskim i śląskim, a także w sprawach likwidacji niemieckich majątków na mocy postanowień traktatu wersalskiego z 28.06.1919 r.

W Kodeksie postępowania administracyjnego w pierwotnej wersji z 1960 r. (Dz.U. Nr 30, poz. 168) zastosowano inną metodę określenia zakresu zastosowania, bazującą na klauzuli generalnej stosowania Kodeksu do spraw indywidualnych z zakresu administracji państwowej. Dopiero w nowelizacji Kodeksu z 1980 r. (ustawa z 31.01.1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, Dz.U. Nr 4, poz. 8) zmieniono zakres jego obowiązywania, w ten sposób, że zrezygnowano z klauzuli generalnej odnoszącej się do spraw indywidualnych, a w to miejsce wprowadzono formułę spraw indywidualnych należących do właściwości organów administracji państwowej rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej, która to wersja z pewnymi zmianami dotyczącymi zakresu podmiotowego stosowania tego aktu (w tym samorząd terytorialny) obowiązuje do dzisiaj w zakresie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego. Kolejne zmiany dotyczące zakresu stosowania Kodeksu były związane z przywróceniem sądownictwa administracyjnego, samorządu terytorialnego, w tym w formule trójśczeblowej (1998 r.), oraz wejściem w życie Ordynacji podatkowej (1997 r.). Nowela z 7.04.2017 r. rozszerzyła zakres stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego na kwestie związane z nakładaniem lub wymierzaniem kar pieniężnych lub udzielaniem ulg w ich wykonaniu oraz z trybem europejskiej współpracy administracyjnej. Rozszerzenie to faktycznie dotyczyło drugiej procedury, zaś pierwsza kategoria postępowań była już zaliczana do postępowań szczególnych. Przepisy określające przypadki, przesłanki oraz elementy proceduralne nakładania kar pieniężnych oraz udzielania ewentualnych ulg w tym zakresie występowały bowiem licznie w wielu aktach prawnych składających się na materialną część prawa administracyjnego. Były one rozrzucone i nie występowały między nimi jakiegokolwiek powiązania proceduralne. Tytułem przykładu można wskazać rozdział 11 u.t.d. czy art. 88–89 u.o.prz., do których Kodeks postępowania administracyjnego miał zastosowanie w zakresie nieuregulowanym przepisami szczególnymi zawartymi w tych ustawach. Ustawodawca usankcjonował więc jedynie rozwiązania, które funkcjonowały już w krajowym porządku prawnym. Wagi temu formalnemu rozszerzeniu zakresu stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego umniejsza jednak treść działu IVa, który składa się w przeważającej mierze z przepisów o charakterze materialnoprawnym, a przy tym mają one jedynie charakter pomocniczy, co wynika z art. 189a § 2. Wyrazem tego jest również rezygnacja przy określaniu tej materii w art. 1 z terminu „postępowanie”. Oceniając wprowadzenie tych rozwiązań do Kodeksu postępowania administracyjnego, można przyjąć,

że nie doprowadzą one do unifikacji rozwiązań dotyczących sankcji administracyjnych. Nadal będzie występować rozproszenie tej materii normatywnej, niesynchronizowanej merytorycznie z licznymi odstępstwami o charakterze procesowym.

Również rozwiązania poświęcone europejskiej współpracy administracyjnej nie zostały zaliczone przez ustawodawcę do kategorii postępowań. Europejska współpraca administracyjna nie dotyczy bowiem załatwiania spraw administracyjnych, a jedynie współpracy organów administracyjnych w ramach prowadzonych postępowań w zakresie przypisanej im właściwości.

W efekcie obok postępowania ogólnego, na które składa się m.in. współdziałanie organów (art. 106), i postępowań uproszczonych można jeszcze wyróżnić na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego tryb współpracy organów administracji publicznej.

2. **[Zakres stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego]** Komentowana ustawa normuje ogólne jurysdykcyjne postępowanie administracyjne (art. 1 pkt 1 i 2), postępowanie w sprawach rozstrzygania części sporów o właściwość między organami administracji rządowej a organami jednostek samorządu terytorialnego, między innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, o których mowa w art. 1 pkt 2 (art. 1 pkt 3), postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń (art. 1 pkt 4), postępowanie w sprawach skarg i wniosków (art. 2) oraz określa zakres stosowania przepisów Kodeksu do postępowań w sprawach ubezpieczeń społecznych (art. 180–181). Jak już wyżej wskazano, Kodeks postępowania administracyjnego normuje także nakładanie lub wymierzanie kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu oraz tryb europejskiej współpracy administracyjnej (art. 1 pkt 5 i 6). Postępowania wskazane w art. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 2 określa się mianem uproszczonych albo pozajurysdykcyjnych, ze względu na odstąpienie od stosowania wielu rozwiązań przewidzianych dla postępowania ogólnego opartego na mechanizmie jurysdykcji (*iurisdictio*). W sposób znamieny potraktował ustawodawca sferę stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego zawartą w pkt 5 i 6. Przyjęto bowiem w odniesieniu do obu sfer działania administracji, że przepisów Kodeksu nie stosuje się, jeżeli przepisy szczególne stanowią inaczej (art. 189a § 2 i art. 260g). W sytuacji funkcjonowania w obrocie prawnym rozbudowanych przepisów szczególnych znaczenie regulacji zawartej w Kodeksie będzie miało marginalne znaczenie.

Odnosząc się do zakresu zastosowania tej ustawy zawartego w art. 1, można za J. Borkowskim określić poszczególne punkty jako klauzule generalne o różnym stopniu szczególności. W efekcie w sytuacji wystąpienia wątpliwości co do możliwości stosowania art. 1 i 2 należy przyjąć interpretację rozszerzającą (zob. J. Borkowski [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 9–10). Założenie takie jest szczególnie istotne w zakresie ustalania granic stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i Ordynacji podatkowej (również Prawa celnego) oraz sposobu rozumienia wyłączeń z art. 3 (zob. komentarz do art. 3).

Postępowania, do których stosuje się przepisy Kodeksu, mają wspólny mianownik, na który składa się element podmiotowy i przedmiotowy – pierwszy dotyczy funkcjonowania administracji publicznej w ujęciu szerokim, a drugi odnosi się do stosowania norm prawa administracyjnego (zob. M. Wierzbowski, A. Wiktorowska [w:] *Postępowanie administracyjne – ogólne, podatkowe, egzekucyjne i przed sądami administracyjnymi*, red. M. Wierzbowski, Warszawa 2017, s. 10–11). Działania administracji publicznej na podstawie norm wynikających z przepisów Kodeksu

Komentarz zawiera kompleksowe omówienie procedury administracyjnej jurysdykcyjnej ogólnej. W sposób przejrzysty wyjaśnia poszczególne instytucje postępowania administracyjnego, w szerokim zakresie uwzględniając orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sądu Najwyższego i wojewódzkich sądów administracyjnych, a także literaturę przedmiotu.

Opracowanie omawia nowe instytucje procesowe, takie jak pozostawienie ponaglenia bez rozpatrzenia, ograniczenie zasady dwuinstancyjności czy też reżim doręczeń elektronicznych w postępowaniu administracyjnym. Przeanalizowano w nim zagadnienia granic czasowych uruchomienia trybu stwierdzenia nieważności oraz uwzględniono kierunki rozwoju orzecznictwa sądowoadministracyjnego.

Komentarz przeznaczony jest dla prawników praktyków: sędziów sądów administracyjnych, adwokatów, radców prawnych, aplikantów tych zawodów, pracowników organów administracji, a także dla pracowników naukowych zajmujących się problematyką postępowania administracyjnego.

Hanna Knysiak-Sudyka – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Postępowania Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego; sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie; specjalistka w zakresie postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego; autorka wielu opracowań naukowych z tej dziedziny prawa – monografii, podręczników oraz artykułów.

9788383288574 W03P01

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ISBN 978-83-8328-857-4

9

7883834288574

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

